

Thiết lập chức năng kiểm toán nội bộ trong các doanh nghiệp tư nhân

Tháng 10 năm 2020

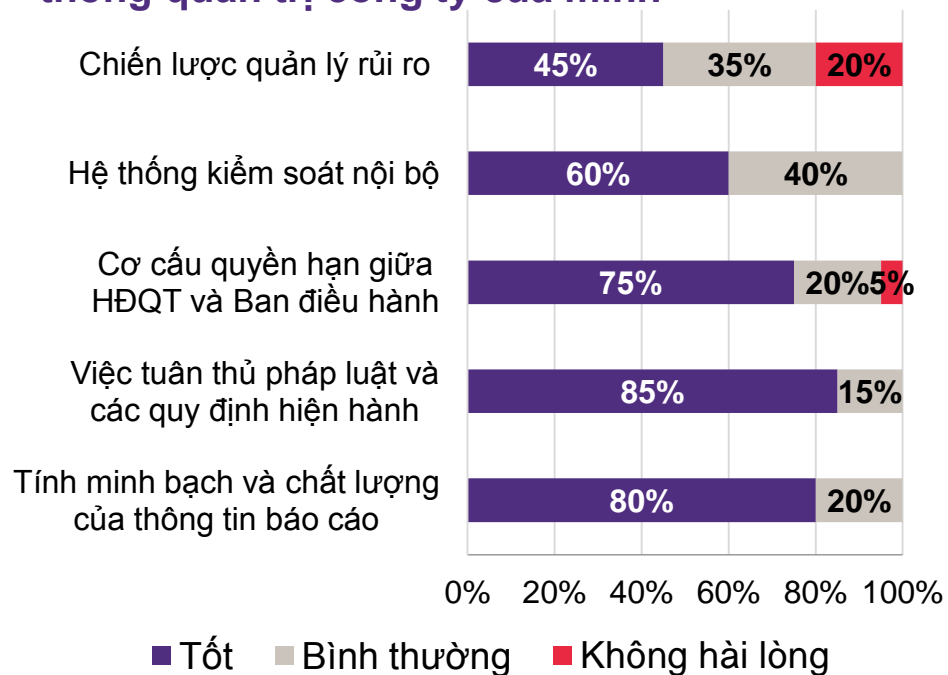

Quản trị công ty

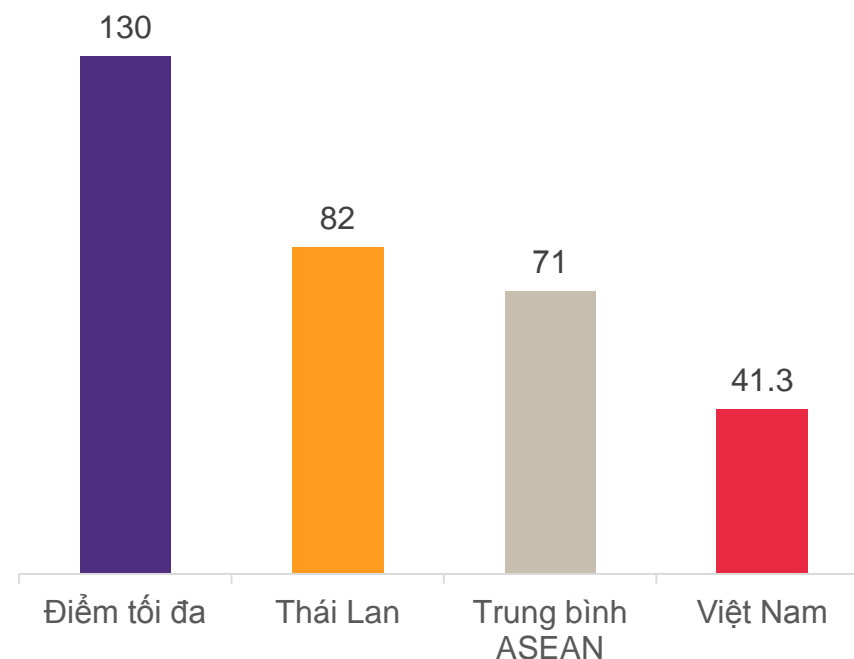
Báo cáo Khảo sát Đầu tư tư nhân 2019 của Grant Thornton Việt Nam chỉ ra rằng các doanh nghiệp tư nhân rất tự tin vào hệ thống quản trị của công ty mình. Tuy nhiên, theo nhận định của các chuyên gia thì vấn đề quản trị công ty ở Việt Nam vẫn còn nhiều yếu kém.

Quản trị công ty thiếu hiệu quả là một trong những yếu tố làm suy giảm năng lực cạnh tranh, góp phần cản trở sự phát triển của các doanh nghiệp Việt Nam.

Các doanh nghiệp tư nhân rất tự tin về hệ thống quản trị công ty của mình

...Tuy nhiên, quan điểm của các chuyên gia lại trái ngược

Nguồn: Grant Thornton - Khảo sát Đầu tư tư nhân 2019

Nguồn: VIOD, VCGI - Báo cáo về Quản trị công ty ở Việt Nam

Kiểm toán nội bộ - quy định pháp lý & nhu cầu

Kiểm toán nội bộ đóng một vai trò quan trọng trong quản trị công ty. Với nỗ lực cải thiện hệ thống quản trị công ty tại Việt Nam, Chính phủ đã ban hành Nghị định 05/2019/NĐ-CP (“Nghị định 05”) về Kiểm toán nội bộ (“KTNB”), có hiệu lực từ ngày 1 tháng 4 năm 2019. Nghị định 05 yêu cầu cơ quan quản lý nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, các công ty niêm yết và doanh nghiệp Nhà nước phải triển khai hoạt động KTNB.

Mặc dù Nghị định này không yêu cầu bắt buộc với khối doanh nghiệp tư nhân, tuy nhiên việc thành lập và hoạt động chức năng KTNB sẽ rất cần thiết để tăng cường quản trị công ty, đặc biệt khi công ty tăng trưởng tới một quy mô nhất định, hoặc khi công ty cần tìm nguồn vốn đầu tư để phát triển.

Trong ấn phẩm này, chúng tôi sẽ cung cấp hướng dẫn cụ thể về việc thiết lập chức năng KTNB mới:

Kiểm toán nội bộ mang lại Giá trị cho Doanh nghiệp

Các bước thiết lập chức năng Kiểm toán nội bộ

Cách thức Grant Thornton có thể hỗ trợ Doanh nghiệp

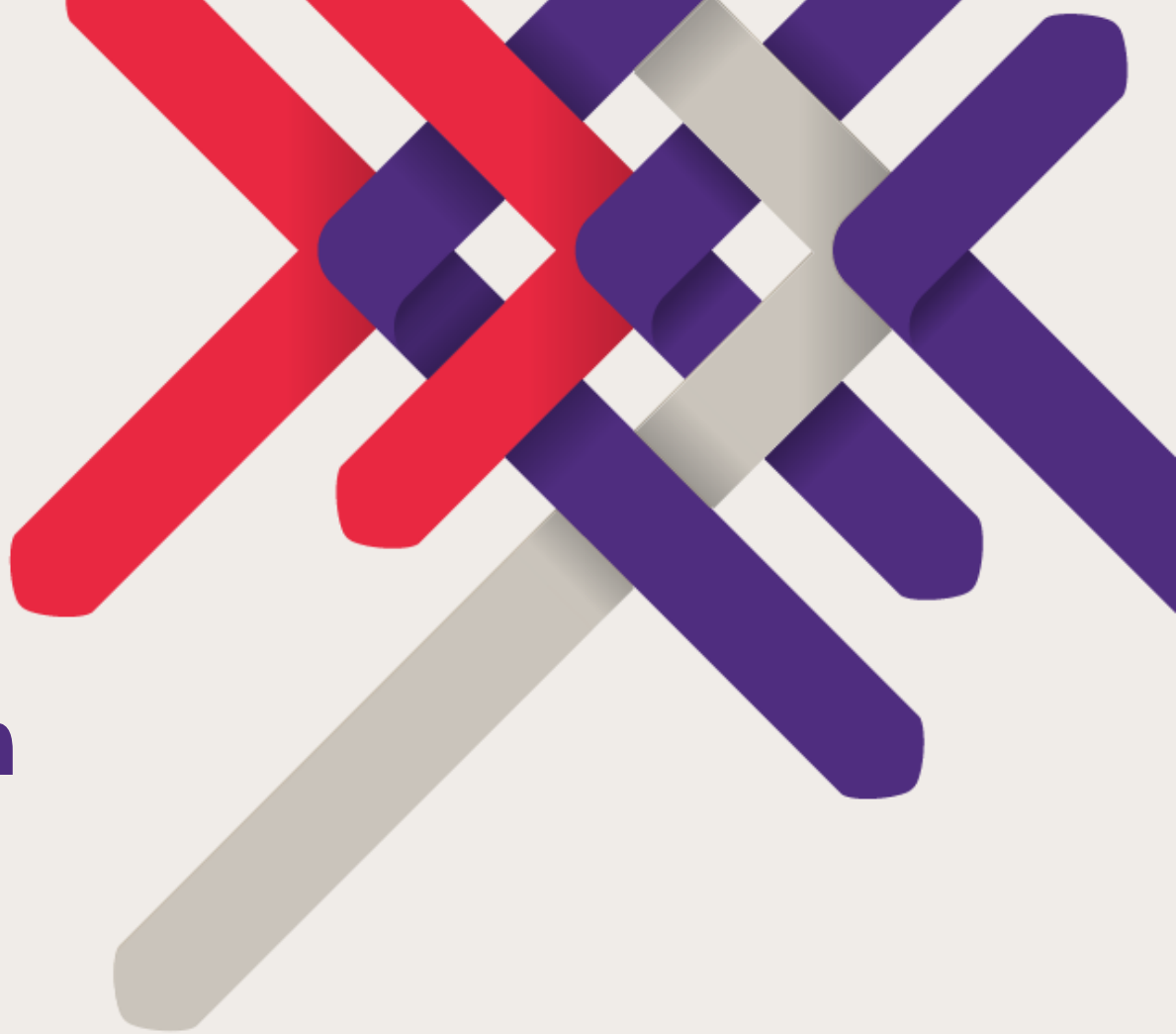
1

2

3

Giá trị của Kiểm toán nội bộ

KTNB là một hoạt động đảm bảo và tư vấn độc lập, khách quan được thiết kế nhằm gia tăng giá trị và cải thiện các hoạt động của tổ chức.

KTNB giúp cho tổ chức đạt được các mục tiêu của mình bằng cách áp dụng phương pháp tiếp cận có tính nguyên tắc và hệ thống nhằm đánh giá và nâng cao hiệu quả của các quy trình quản lý rủi ro, kiểm soát và quản trị.

Có 3 giá trị cốt lõi mà chức năng KTNB mang lại cho doanh nghiệp:

Đảm bảo

Quản trị công ty, Rủi ro & Kiểm soát

KTNB đưa ra các ý kiến đảm bảo về hệ thống quản trị công ty, quản lý rủi ro và các quy trình kiểm soát giúp cho doanh nghiệp đạt được các mục tiêu về chiến lược, hoạt động, tài chính và tuân thủ.

Thông tin chuyên sâu

Phân tích & Đánh giá

KTNB là tác nhân giúp nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp bằng cách cung cấp những nhận định chuyên sâu và khuyến nghị dựa trên các phân tích, các đánh giá về dữ liệu và quy trình kinh doanh.

Khách quan

Chính trực, Trách nhiệm & Độc lập

KTNB mang lại giá trị cho Hội đồng Quản trị và quản lý cấp cao các đánh giá và tư vấn khách quan với tư cách là một bộ phận tư vấn độc lập.

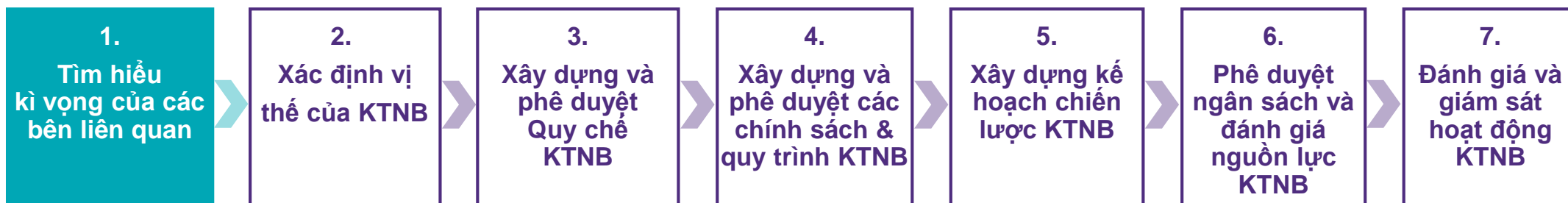
Nguồn: Hiệp hội Kiểm toán viên nội bộ

Các bước để thiết lập chức năng Kiểm toán nội bộ

Dựa trên quy định pháp lý của Việt Nam và tham khảo các thông lệ tốt nhất của KTNB, chúng tôi khuyến nghị các bước để thiết lập một bộ phận KTNB mới.

Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

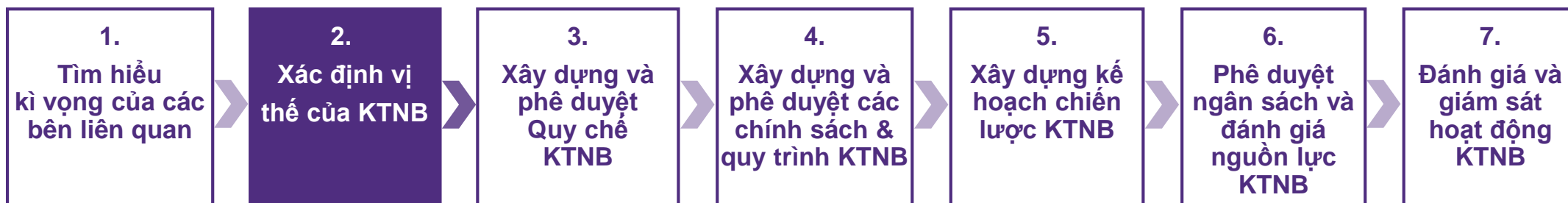

Bước 1

Tìm hiểu kỳ vọng của các bên liên quan

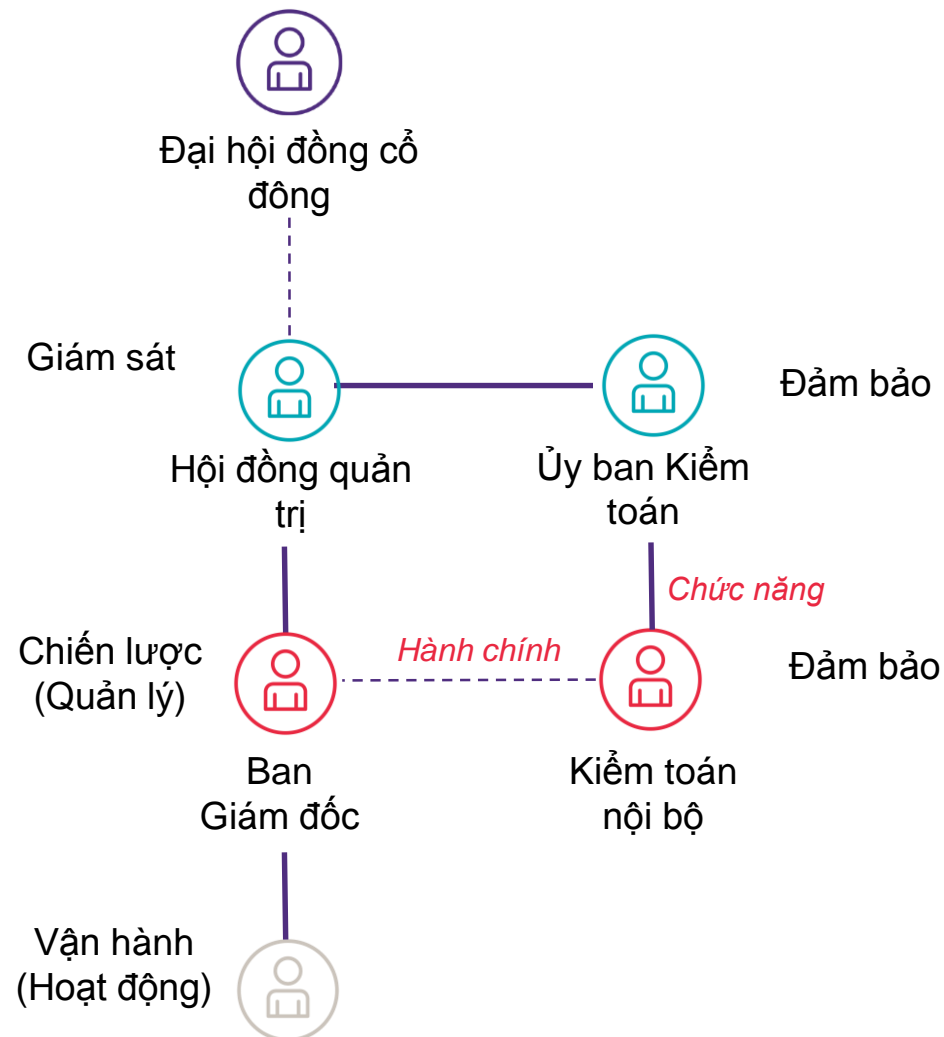
- Ở giai đoạn đầu, người phụ trách KTNB cần xác định và trao đổi với các bên liên quan nhằm **tìm hiểu quan điểm & kỳ vọng** của họ về vai trò của KTNB trong doanh nghiệp.
- Các bên liên quan có thể bao gồm, nhưng không giới hạn, các thành viên của Hội đồng Quản trị, Ủy ban Kiểm toán, Ban Giám đốc, các trưởng phòng ban/bộ phận, kiểm toán độc lập, cơ quan quản lý, v.v.
- Kỳ vọng của các bên liên quan cũng là **thông tin đầu vào quan trọng để xây dựng kế hoạch chiến lược KTNB** ở giai đoạn sau.
- Người phụ trách KTNB cần phải **trao đổi thường xuyên** với các bên liên quan nhằm quản lý kỳ vọng của họ, nắm bắt được tình hình hoạt động và kinh doanh của doanh nghiệp, cũng như xây dựng mối quan hệ trong công việc giữa bộ phận KTNB và các bên liên quan.

Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

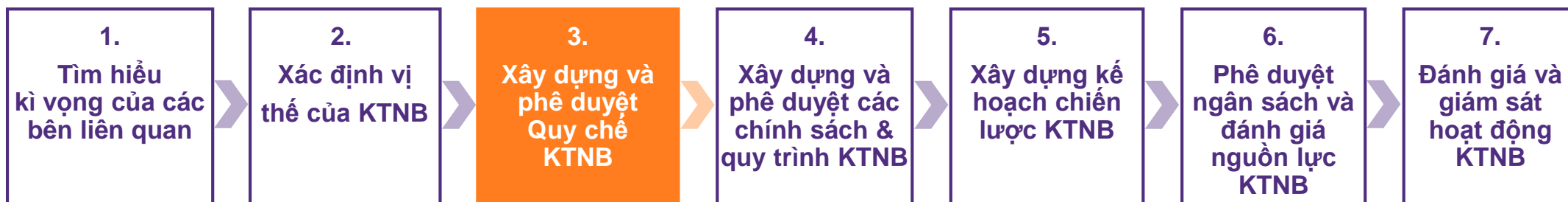

BƯỚC 2 Xác định vị thế của CTNB

- Nghị định 05 quy định, **người phụ trách CTNB phải báo cáo trực tiếp lên Hội đồng quản trị** (và không đề cập tới vai trò của Ủy ban Kiểm toán).
- Theo thông lệ tốt nhất, để duy trì tính độc lập, bộ phận CTNB nên **báo cáo về mặt chức năng** cho Ủy Ban Kiểm toán hoặc báo cáo trực tiếp lên Hội đồng quản trị và **báo cáo về mặt hành chính** cho ban Giám đốc, như trình bày trong sơ đồ bên cạnh.

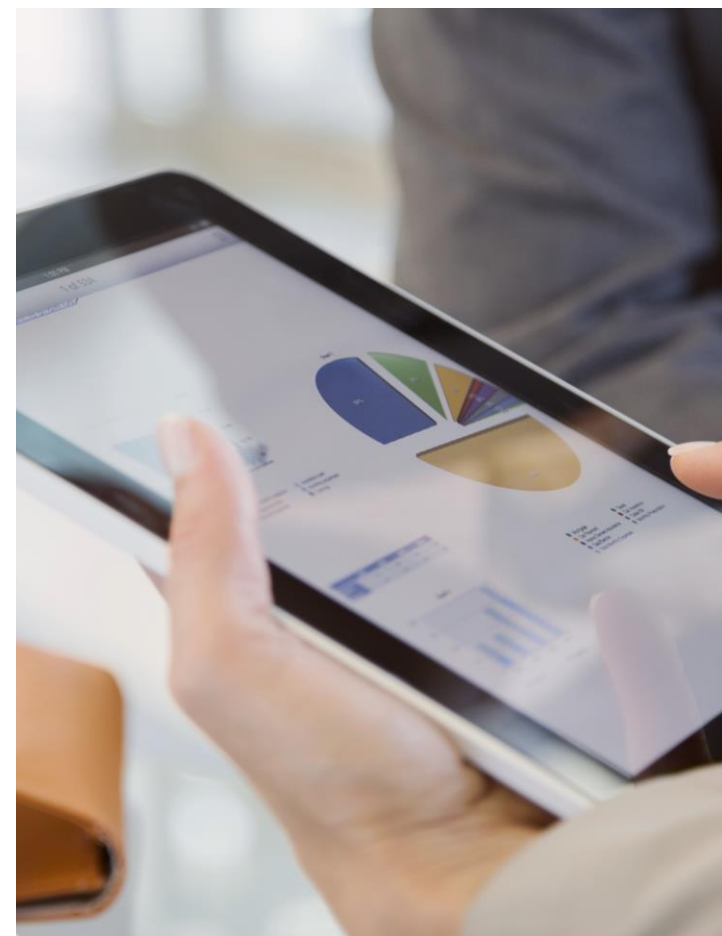
Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

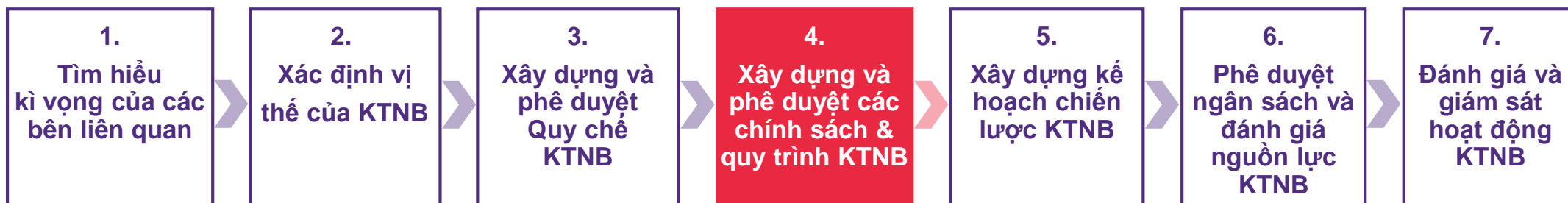
Bước 3

Xây dựng và phê duyệt Quy chế KTNB

- **Quy chế KTNB** là tài liệu cơ sở để bộ phận KTNB triển khai, hoàn thành các hoạt động và vai trò của mình trong doanh nghiệp. Quy chế KTNB xác định mục đích, quyền hạn, vai trò và trách nhiệm, vị thế của KTNB, xác định phạm vi hoạt động của KTNB cũng như các yêu cầu về đạo đức, v.v..
- Người phụ trách KTNB có thể xây dựng Quy chế KTNB tham khảo Quy chế KTNB mẫu do Bộ Tài chính ban hành tại Thông tư 66/2020/TT-BTC ngày 10/6/2020.
- Theo Nghị định 05, Quy chế KTNB phải được **Hội đồng quản trị phê duyệt**.

Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

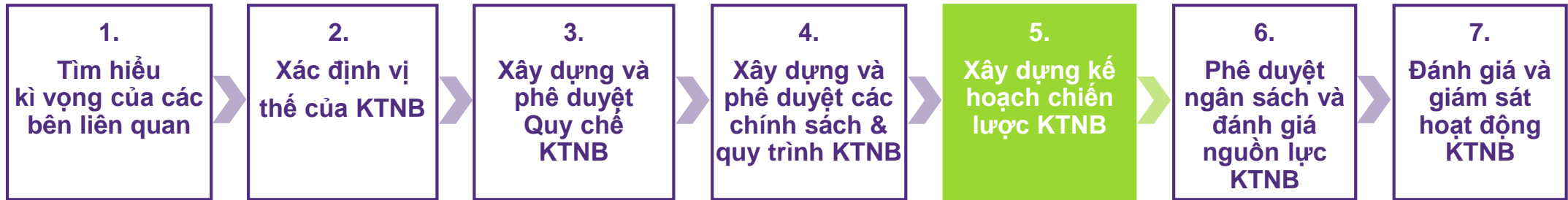
Bước 4

Xây dựng và phê duyệt các chính sách & quy trình KTNB

- **Chính sách & quy trình KTNB** quy định và cung cấp hướng dẫn chi tiết cho các hoạt động KTNB. Các chính sách và quy trình này cần bao gồm, nhưng không giới hạn, những quy trình sau đây: đánh giá rủi ro, lập kế hoạch kiểm toán nội bộ hàng năm, kế hoạch từng cuộc kiểm toán, cách thức thực hiện công việc kiểm toán, lập và gửi báo cáo kiểm toán, theo dõi, giám sát chỉnh sửa sau kiểm toán, theo dõi thực hiện kiến nghị sau kiểm toán, lưu hồ sơ, tài liệu kiểm toán nội bộ, v.v. Các công cụ, hệ thống sử dụng, biểu mẫu hay các quy trình tự động cũng cần được xem xét khi xây dựng các chính sách và quy trình KTNB.
- Mặc dù Nghị định 05 không đề cập, song theo thông lệ tốt nhất, Hội đồng Quản trị / Ủy ban Kiểm toán sẽ phê duyệt các chính sách và quy trình kiểm toán nội bộ.

Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

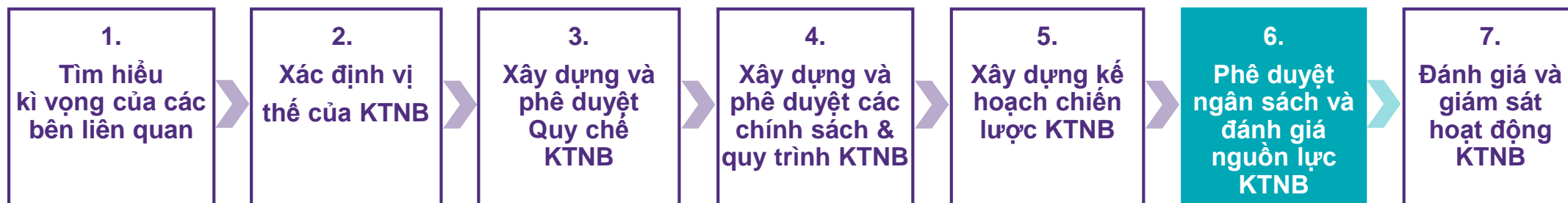

Bước 5

Xây dựng kế hoạch chiến lược KTNB

- Để gắn với chiến lược tổng thể của doanh nghiệp, **kế hoạch chiến lược KTNB** cần được xây dựng cho một khung thời gian xác định (3 năm).
- Người phụ trách KTNB cần thảo luận với các bên liên quan để thống nhất về các khu vực có rủi ro cao và cần ưu tiên khi xây dựng kế hoạch chiến lược. Kế hoạch chiến lược cần bao gồm các mục tiêu KTNB chính, cách tiếp cận, phương pháp, kết quả, nguồn lực và phương pháp đo lường hiệu quả, v.v...
- **Kế hoạch KTNB hàng năm** sẽ cụ thể hóa kế hoạch chiến lược KTNB theo từng năm, với chi tiết về thời gian thực hiện công việc KTNB trong mỗi năm tiếp theo. Kế hoạch KTNB hàng năm cũng cần Hội đồng Quản trị phê duyệt.

Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

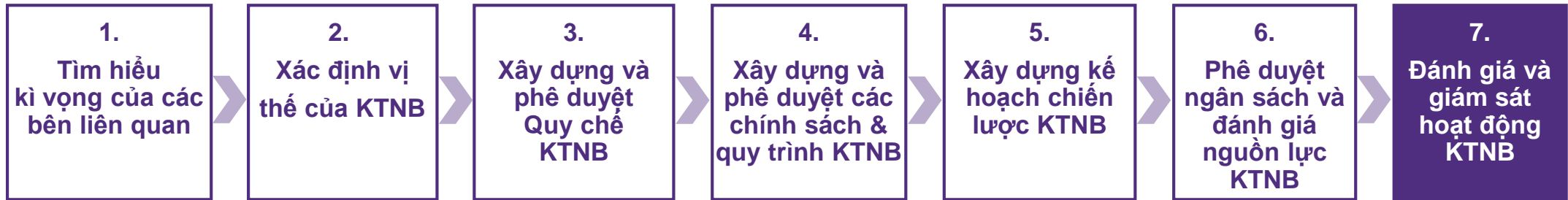

BƯỚC 6

Phê duyệt ngân sách và đánh giá nguồn lực KTNB

- Dựa vào kế hoạch KTNB hàng năm, người phụ trách KTNB cần đánh giá các **nguồn lực** để xác định nhu cầu tuyển dụng nhân lực hoặc sử dụng nguồn lực thuê ngoài. Chương trình nâng cao năng lực cần được đưa vào trong quá trình xây dựng nguồn lực KTNB nhằm đáp ứng các yêu cầu của kế hoạch chiến lược KTNB.
- Mặc dù Nghị định 05 không đề cập về vấn đề phê duyệt **ngân sách** hoạt động, tuy nhiên, theo thông lệ tốt nhất, Hội đồng Quản trị/ Ủy ban Kiểm toán phải phê duyệt ngân sách phù hợp để KTNB vận hành các hoạt động chức năng của mình.

Trao đổi thường xuyên với các bên liên quan

Bước 7

Đánh giá và giám sát hoạt động KTNB

- Bộ phận KTNB cần thống nhất về các **chỉ số đánh giá hiệu quả công việc (KPI)** với Hội đồng quản trị / Ủy ban kiểm toán để đánh giá hiệu quả hoạt động KTNB. Hệ thống KPI bao gồm các KPI định tính (VD: mức độ hài lòng của các bên liên quan) và các KPI định lượng (VD: số lượng hoạt động kiểm toán nội bộ đã thực hiện so với kế hoạch kiểm toán hàng năm).
- Để đảm bảo chất lượng, bộ phận KTNB phải thực hiện **đánh giá chất lượng vào cuối mỗi cuộc kiểm toán cũng như cuối mỗi năm** về tất cả các khía cạnh của hoạt động KTNB. Công ty cũng có thể lựa chọn sử dụng một Công ty tư vấn có đủ điều kiện để thực hiện đánh giá chất lượng hoạt động KTNB của mình.

**Tìm đến sự hỗ trợ chuyên
nghiệp khi cần thiết**

KTNB không chỉ đơn thuần là đảm bảo tuân thủ, mà **KTNB còn đóng một vai trò quan trọng trong một hệ thống quản trị tốt, đem lại kết quả kinh doanh khả quan cho doanh nghiệp.** KTNB mang đến sự tin tưởng trong việc quản lý rủi ro, là cơ sở để đưa ra các quyết định quan trọng và là yếu tố giúp cải thiện hoạt động của doanh nghiệp.

Dịch vụ KTNB của chúng tôi sẽ cung cấp cho doanh nghiệp sự hỗ trợ độc lập và khách quan trong việc thiết kế, triển khai và vận hành các hoạt động kiểm soát của mình một cách hiệu quả nhất.

Liên hệ

Hãy liên lạc với các chuyên gia tư vấn của Grant Thornton Việt Nam để được hỗ trợ về Kiểm toán nội bộ, rà soát hệ thống kiểm soát nội bộ, cải thiện hoạt động cũng như bất kỳ vấn đề doanh nghiệp bạn đang gặp khó khăn trong quá trình hoạt động.

Vui lòng truy cập [website](#) của chúng tôi để tìm thêm thông tin.

Trụ sở chính tại Hà Nội

Tầng 18, Tháp Quốc tế Hòa Bình
106 Hoàng Quốc Việt, Q.Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam
ĐT +84 24 3850 1686
F +84 24 3850 1688

Nguyễn Chí Trung

Tổng Giám Đốc
ĐT +84 24 3850 1616
E chitruong.nguyen@vn.gt.com

Trịnh Kim Dung

Giám Đốc, Bộ Phận Tư Vấn
ĐT +84 24 3850 1677
E dung.trinh@vn.gt.com

Nguyễn Thị Vĩnh Hà

Phó Tổng Giám Đốc- Trưởng Bộ
Phận Tư Vấn
ĐT +84 24 3850 1600
E vinhha.nguyen@vn.gt.com

Đinh Thị Hương Giang

Giám Đốc, Bộ Phận Tư Vấn Rủi Ro
ĐT +84 24 3850 1602
E giang.dinh@vn.gt.com

Văn phòng tại TP.Hồ Chí Minh

Tầng 14, Pearl Plaza
561A Điện Biên Phủ, Q.Bình Thạnh, TP.Hồ Chí Minh, Việt Nam
ĐT +84 28 3910 9100
F +84 28 3910 9101

Nguyễn Văn Phương

Trưởng phòng cấp cao, Bộ Phận Tư Vấn
ĐT +84 28 3910 9147
E vanphuong.nguyen@vn.gt.com

grantthornton.com.vn

© 2020 Công ty TNHH Grant Thornton (Việt Nam). Bảo lưu mọi quyền.

'Grant Thornton' là thương hiệu mà các công ty thành viên của Grant Thornton dùng để cung cấp các dịch vụ kiểm toán, tư vấn thuế và tư vấn doanh nghiệp cho khách hàng, hoặc được hiểu là một hoặc nhiều công ty thành viên tùy theo từng bối cảnh cụ thể. Công ty TNHH Grant Thornton (Việt Nam) là một công ty thành viên của Grant Thornton Quốc Tế (GTIL). GTIL và các công ty thành viên khác không phải là công ty hợp danh toàn cầu. GTIL và các công ty thành viên là các pháp nhân độc lập. Dịch vụ được cung cấp bởi các công ty thành viên. GTIL không cung cấp dịch vụ cho khách hàng. GTIL và các công ty thành viên không phụ thuộc lẫn nhau và không chịu trách nhiệm về những hành vi và sai sót của nhau.